

På vej mod en ny integrationspolitik

I Danmark skal alle borgere have adgang til arbejds- og samfundslivet - også vores nye borgere, der er kommet hertil som flygtninge og indvandrere. Det er regeringens mål at få integreret nye borgere, så de kan deltage i arbejds- og samfundslivet på lige fod med den øvrige del af befolkningen. I dag står en alt for stor andel af vore nye borgere uden for arbejdsmarkedet. Hvis de nye borgeres tilknytning til arbejdsmarkedet var den samme som den øvrige del af befolkningens, ville der være 60.000 flere personer i arbejde. Det er spild af ressourcer, hvis disse mennesker ikke kommer i arbejde. Flygtninge og indvandrere er borgere med kvaliteter og kompetencer, som virksomhederne og det danske samfund har brug for.

For regeringen hersker der ingen tvivl om, at et arbejde er nøglen til succesfuld integration.

Der er allerede i dag en række virksomheder, som med stor succes har ansat medarbejdere med flygtninge- eller indvandrerbaggrund. Disse virksomheder har indset, at mange af de nye borgere, der kommer til Danmark, rent faktisk har noget at byde på.

Kommunerne spiller også en vigtig rolle i integrationen af flygtninge og indvandrere. Flere kommuner har meget positive erfaringer med en aktiv og tæt dialog med det lokale erhvervsliv og har ad den vej haft succes med at få nye borgere ind på arbejdsmarkedet.

Det kan altså godt lade sig gøre - vi skal bare blive meget bedre til det!

Arbejde er en vigtig vej til integration, men gør det ikke alene. Integration handler også om at blive i stand til at deltage i andre af samfundslivets områder, således at den enkelte nye borger kan indgå aktivt eksempelvis i forningsarbejde og skolebestyrelser. Det er ikke mindst vigtigt for børnene, at forældrene både kan lære børnene om deres oprindelige baggrund og om det samfund, som de nu er en del af.

Integrationsopgaven er et fælles ansvar. Alle skal deltage. Der er ikke én rigtig måde at gøre tingene på, men mange forskellige. Det er regeringens ambition, at der med den nye integrationspolitik skabes frihed til at finde de løsninger, der i de konkrete tilfælde er de bedste.

Regeringen præsenterer her sit udspil til, hvordan såvel nyankomne borgere som flygtninge og indvandrere, der har boet i Danmark i længere tid, bliver aktive og ligeværdige deltagere i samfundet. Regeringens udspil kan samles i følgende fire hovedtemaer:

- **Hurtigt i arbejde**
- **Effektiv danskundervisning**
- **Bedre udnyttelse af kvalifikationer**
- **Integration - et fælles anliggende**

"Jeg har set, hvordan klientgørelsen finder sted. Hvordan ellers kreative og aktive mennesker bliver passiveret i behandler- og omsorgstjenestens navn. Hvordan ventetiden og regler i Udlændingeloven nedbryder mennesker. Skaden sker allerede, mens flygtningene er asylansøgere." skrev Majken Rhod Larsen, Dansk Røde Kors Asylafdeling, i en kronik i Fagligt Forum 15. juni 1999.

Hurtigt i arbejde

Langt de fleste nye borgere kommer til landet med ønsket om at yde en indsats for at skabe sig en ny tilværelse i Danmark. De kommer med kvaliteter og kompetencer, som det danske samfund har hårdt brug for i en situation med lav arbejdsløshed og udsigt til mangel på arbejdskraft. Det er derfor vigtigt, at nyankomne hurtigt kommer i arbejde, så de kan forsørge sig selv og familien. Dertil kommer den store gruppe af nye borgere, som har boet i Danmark i længere tid, og som ikke er på arbejdsmarkedet. Nye borgeres muligheder for at få adgang til og fodfæste på arbejdsmarkedet skal derfor forbedres.

Der eksisterer i dag en lang række komplicerede regler og tilskudsordninger, der skal hjælpe kontanthjælpsmodtagere, forsikrede ledige og udlændinge på introduktionsydelse i arbejde. Man ved fra forskellige undersøgelser, at det i dag er alt for svært for virksomhederne at overskue og administrere ordningerne. Mange virksomheder vil imidlertid gerne bidrage til, at nye borgere integreres på arbejdspladserne og i samfundet, og derfor skal det gøres nemmere for virksomhederne at påtage sig et ansvar. Regeringen vil derfor gøre op med tilskudstankegangen og virvaret af særordninger, hvor der ofte fokuseres mere på, hvilken ordning vedkommende falder ind under, end på personens kvalifikationer.

Det drejer sig om så effektivt som muligt at få den personlige kontakt mellem den enkelte og arbejdsgiveren, som er så afgørende for at opnå fast ansættelse.

For at få nye borgere hurtigt i arbejde vil regeringen tage følgende initiativer:

1. En enkel og ubureaukratisk model for virksomhedspraktik.

Regeringen vil foreslå, at der indføres én enkel model for virksomhedspraktik, der ikke er administrativt eller økonomisk belastende for virksomhederne.

Tankegangen er at stille arbejdskraft til rådighed for arbejdsgiveren i en periode, mod at denne så forpligter sig til at sørge for almindelig introduktion og opkvalificering (sidemandsoplæring). Herigennem vil den enkeltes danskundskaber også blive styrket. Modellen indeholder følgende elementer:

- Personer, der har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet, herunder flygtninge og indvandrere, kan få tilbud om at komme i virksomhedspraktik i en privat eller offentlig virksomhed. Praktikperiodens længde fastsættes individuelt og kan maksimalt være 52 uger. Den enkelte kan også selv tage initiativ til at finde en praktikplads.
- Forsørgelsen under praktikperioden svarer til den ydelse, vedkommende i forvejen er berettiget til.
- De personer, der har behov for især sproglig, men også anden opkvalificering, får denne i tilknytning til eller på arbejdspladsen. Et opkvalificeringsforløb aftales konkret mellem virksomheden og den visiterende myndighed.

Den endelige udmøntning af ordningen vil ske som led i regeringens handlingsplan "Flere i arbejde".

Det foreslås, at der indføres en enkel model for virksomhedspraktik.

2. Introduktion til ordinær ansættelse.

Virksomheder kan være i tvivl om nye borgeres faglige og sproglige kompetencer, og de kan derfor være tøvende over for at ansætte personer, der ikke umiddelbart vurderes at have en produktivitet svarende til den overenskomstfastsatte løn. Der skal derfor skabes muligheder for at ansætte borgere, der har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet, på ordinære vilkår, men på en lavere startløn. Regeringen kan umiddelbart pege på to modeller:

- Ordinær ansættelse i en periode op til 1 år til den for branchen aftalte minimumsløn (uden tillæg/lokale aftaler).
- Lærlingeløn i en periode op til 1 år.

Regeringen vil opfordre arbejdsmarkedets parter til at komme med et bud på, hvilke muligheder der er for at ansætte personer på start- eller minimumsløn inden for de gældende overenskomster.

Det foreslås, at borgere der har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet i en introduktionsfase kan ansættes til en særlig startløn.

3. Hurtigere permanent opholdstilladelse til velintegrerede.

Mange nye borgere yder en stor og vellykket indsats for at skabe sig en ny tilværelse i Danmark. De vil gerne integreres i det danske samfund, og de arbejder hårdt på det - de tilegner sig det danske sprog, får et arbejde og bliver selvforsørgende.

En sådan indsats skal belønnes og fremmes. Det er derfor vigtigt, at udlændingelovgivningen indeholder incitament for nyankomne udlændinge til at tage arbejde og i øvrigt blive hurtigt integreret. Regeringen vil derfor gøre det muligt at få permanent opholdstilladelse tidligere end ellers, hvis man har gjort en vellykket indsats for at blive integreret i det danske samfund, så man blandt andet er selvforsørgende.

Det foreslås, at nytilkomne, der har gjort en vellykket indsats, kan få opholdstilladelse tidligere.

4. Hurtig arbejdstilladelse til særligt kvalificerede asylansøgere.

Regeringen vil skabe mulighed for, at asylansøgere med særlige kvalifikationer får mulighed for at tage almindeligt arbejde. Det skal f.eks. gælde for højtuddannede IT-ingeniører, som kan gå direkte ind på arbejdsmarkedet, og som efterspørges i dag.

Det foreslås, at særligt kvalificerede asylansøgere skal have adgang til arbejdstilladelse.

5. Fra passiv til aktiv asylfase.

Regeringen vil effektivisere sagsbehandlingen og ændre reglerne om asylansøgers ophold her i landet, mens deres sag behandles. En del af asylansøgerne får opholdstilladelse i Danmark. Det er vigtigt, at ventetiden bruges konstruktivt. Det skylder vi ikke bare dem, der får opholdstilladelse i Danmark, men også de mennesker, der skal vende tilbage til hjemlandet. Asylansøgere skal have ansvar for de daglige opgaver på centrene. Og de aktiviteter, der i øvrigt foregår på centrene, skal målrettes mod deltagelse i erhvervslivet. Reglerne om lommepenge mv. til asylansøgere skal ændres.

Endvidere skal ydelserne gøres betingede af, at asylansøgeren deltager i arbejdet på asylcentret, eller af at arbejdsforpligtelsen opfyldes ved praktikforløb på lokale virksomheder m.v. uden for centeret.

Indtil det er besluttet, at asylansøgerens ansøgning skal behandles i Danmark, skal der ikke udbetales lommepenge.

Det foreslås, at asylansøgere skal være forpligtede til at arbejde enten på centret eller på lokale virksomheder uden for centret.

Det foreslås, at betaling af lommepenge betinges af, at asylansøgeren opfylder sin arbejdsforpligtelse.

Det foreslås, at der først udbetales ydelser ved registrering af asylansøgningen i Danmark.

6. De familiesammenførte skal også i arbejde.

Regeringen sikrer med de nye regler i udspillet "En ny udlændingepolitik", at en familiesammenført ægtefælle kan forsørges af den herboende. For at styrke indsatsen over for de familiesammenførte vil regeringen foreslå, at der i stedet for den hidtidige handlingsplan udarbejdes en kontrakt med rettigheder og pligter mellem den nye borger og kommunen. Kontrakten skal sikre kvaliteten i introduktionsprogrammet og være målrettet mod uddannelse og arbejde.

Det foreslås, at familiesammenførte skal underskrive kontrakter med kommunen.

7. Mere målrettet indsats for erhvervsrettet uddannelse af indvandrere.

Uddannelsessituationen for mange indvandrere og efterkommere er alarmende. Næsten halvdelen af de unge mænd og mere end hver tredje unge kvinde har hverken fuldført eller er i færd med at fuldføre en kompetencegivende uddannelse. For andre unge er det kun hver femte. Samtidig er unge indvandrere og voksnelever overrepræsenterede i skolepraktik.

Regeringen vil søge at udnytte de afsatte AER-midler og øvrige offentlige midler bedre for at stimulere ansættelsen af unge fra udsatte grupper i praktikvirksomheder, f.eks. ved mere effektiv brug af de særlige AER-finansierede tilskud og ved, at de eksisterende AER-midler også bør kunne anvendes til at give tilskud til intensivering af arbejdet med godkendelse af flere praktikpladser og af det opsøgende arbejde.

Der er i dag 1700 ledige pladser på social- og sundhedsuddannelserne. Med regeringens ekstrabevillinger på ½ milliard til ældrepleje og 1½ milliard til sundhedssektoren er der således penge til at stimulere tilgangen til de ledige pladser.

Regeringen vil foreslå modeller i social- og sundhedssektoren, der kombinerer uddannelse med almindelig ansættelse på en arbejdsplads.

Det foreslås at fremskaffe flere rigtige praktikpladser.

Det foreslås, at der etableres jobnære uddannelsesforløb inden for social- og sundhedsområdet.

8. Dygtige kommuner skal belønnes.

Kommunerne skal have en økonomisk tilskyndelse til straks at få nye borgere i arbejde.

I dag dækker staten kommunernes udgifter til integration af nyankomne udlændinge i de første tre år. Efter de tre år skal kommunerne selv betale en større del af udgifterne til kontanthjælp, jobtræning og danskundervisning, men modtager et fast overgangstilskud for hver person i tre år mere.

Regeringen vil ændre finansieringen af integrationsindsatsen. Pengene skal i højere grad følge resultaterne. Kommuner, der gør det godt, skal præmieres. Passive kommuner må selv klare udgifterne.

Det foreslås, at overgangstilskuddet til kommunerne omlægges. Pengene skal i stedet anvendes til at præmiere de kommuner, der har fået nye borgere i arbejde eller i virksomhedspraktik.

Det foreslås, at tilskuddet til danskundervisningen omlægges, så kommuner og nye borgere motiveres til at gennemføre undervisningen langt hurtigere end i dag:

- *Kommunerne skal som udgangspunkt højst have tilskud til at tilbyde danskundervisning i tre år til hver udlænding.*
- *Kommunerne skal belønnes for målbare fremskridt i danskundervisningen.*

9. Kvalitetssikring af kommunernes indsats.

Regeringen vil opstille nye kvalitetsmål for kommunerne: F.eks. at nye borgere kommer i arbejde og lærer dansk. På den måde kan man måle, hvor i landet indsatsen lykkes bedst. 60 procent af de nye borgere er i job i Ringkøbing og Farum. I Nyborg og Grenå er det under det halve. Regeringen vil udarbejde metoder til løbende at måle kommunernes indsats og effekten af indsatsen. I efteråret 2002 vil regeringen gøre status over indsatsen. Denne viden skal for-

midles videre til andre kommuner, så de kan drage nytte af hinandens erfaringer gennem Integrationsministeriets erfaringsdatabase.

Der foreslås kvalitetsmål og kvalitetstjek for integrationsindsatsen.

10. Lokale jobformidlere.

For at sikre en effektiv beskæftigelsesindsats i f.eks. boligområder med særlig høj ledighed vil regeringen tage initiativ til, at der etableres lokale jobformidlere.

Lokale jobformidlere kan være enkeltpersoner, klubber, foreninger eller andre med en særlig kontakt til lokalområdet. Det kan være handelsstandsforeninger, ungdomsvejledere, frivillige organisationer eller andre. Der skal ikke være en fast model, men det skal sikres, at der er et tæt samarbejde med kommunerne/AF.

Jobformidling skal også foregå via internet og andre medier, herunder AF's job- og CV-bank. En stor del af de ledige stillinger bliver besat uden egentligt jobopslag, og mange nye borgere er derfor på forhånd sat uden for. Jobformidling i lokale, sociale netværk kan derfor være med til at nedbryde barrierer til det udefra set lukkede arbejdsmarked. Nye borgere skal opfordres til at præsentere deres kvalifikationer på internet, og virksomheder kan her søge og møde specialiserede medarbejdere. Integrationsministeriet vil koordinere de nye og allerede etablerede job-hjemmesider, der retter sig imod nye borgere.

Der foreslås flere lokale jobformidlere.

Det foreslås at bruge internet og andre medier til jobformidling.

<p><i>Den lokale jobformidling i Holmbladsgade i København har gennem et tæt samarbejde mellem lokale virksomheder og institutioner haft succes med at få ledige ud på arbejdsmarkedet eller i uddannelse. 43% af de 365 personer, der har henvendt sig på jobformidlingen, har efterfølgende fået job eller er startet på en uddannelse. Heraf er 20% indvandrere og flygtninge. Jobformidlingen holdt åbent 4 timer dagligt og har fungeret i knap to år.</i></p>

11. Bedre muligheder for iværksættere.

Mange nye borgere kommer til landet med en stærk iværksætterånd og lyst og vilje til at blive selvstændige. Regeringen vil føre en iværksætterpolitik, der gør det lettere og mere attraktivt at etablere og drive selvstændig virksomhed.

Regeringen er i færd med at udarbejde en handlingsplan med initiativer til forbedring af mulighederne for at starte, drive og udvikle egen virksomhed. Regeringen ser i denne sammenhæng specifikt på, hvordan forholdene er for etniske iværksættere. Her ses der bl.a. på, hvordan de etniske iværksættere i højere grad kan øge anvendelsen af deres eksisterende faglige kompetencer i forbindelse med start af egen virksomhed.

Regeringen ser ligeledes muligheder i at anvende de erfaringer og den iværksætterånd, der er blandt mange nye borgere, som en inspiration til den danske iværksætterkultur.

Regeringen har allerede med konkurrenceevnepakken taget de første skridt til at forbedre vilkårene for iværksættere i Danmark. Pakkens initiativer på iværksætterområdet retter sig primært mod at fremme ejeres og ansattes økonomiske råderum i forbindelse med opstart af nye virksomheder.

Der foreslås en særlig indsats for nye borgere, der vil drive selvstændig virksomhed.

"Københavns Etniske Erhvervscenter" er etableret privat. Her kan iværksættere få husly for en lav leje, og der ydes støtte og rådgivning om bl.a. lovgivning. I 2001 var 56 virksomheder tilknyttet centret - 85 på venteliste.

12. Ligebehandling.

Regeringen har en særlig forpligtelse i forhold til de statslige arbejdspladser. Regeringen vil fortsætte arbejdet med at sikre, at de statslige arbejdspladser lever op til kravet om, at en vis del af de ansatte skal være indvandrere og efterkommere. Institutionerne skal oplyse, hvordan de vil sikre, at arbejdspladsen i højere grad afspejler befolkningssammensætningen.

Regeringen vil også opfordre kommunerne og amterne til at fortsætte og styrke arbejdet med at få ansat flere personer med anden etnisk baggrund og for at få fjernet unødvendige systembarrierer.

Der er nedsat et Ligebehandlingsudvalg, som undersøger, hvordan der kan ske en styrkelse af ligebehandlingen af personer, der diskrimineres, og hvordan der mest effektivt kan ydes hjælp til ofre for diskrimination.

Det foreslås, at staten ansætter flere med udenlandsk baggrund.

Det foreslås, at indsatsen mod diskrimination styrkes.

13. Friere rammer for integrationsarbejdet.

Foreningslivet og virksomhederne kan medvirke aktivt til en effektiv introduktion af nye borgere til arbejdspladser og lokalsamfund. Der findes i dag en række udvalg og råd, herunder sociale koordinationsudvalg, regionale arbejds-markedsråd, sprogcenterråd og integrationsråd, hvoraf nogle fungerer godt og andre mindre godt.

Det foreslås at forenkle udvalgsstrukturene og tilpasse dem det civile samfund.

To virksomheder i Ry Kommune har taget initiativ til partnerskabsaftaler med kommunen om beskæftigelse af ledige. 30 virksomheder har indgået partnerskabsaftaler med kommunen. Virksomhederne forpligter sig til at tage ledige flygtninge og indvandrere i praktik og siden i beskæftigelse. Der stilles en kontaktperson blandt kollegerne til rådighed, som skal introducere virksomheden og etablere et socialt netværk til de øvrige kolleger og til fritidslivet, lokalsamfundet og boligområdet. Virksomheden får økonomisk kompensation for den tid, kontaktpersonen bruger på at introducere den nyansatte. Projektet skal med tiden også omfatte lokale foreninger, der gennem partnerskabsaftaler forpligter sig til at introducere de nye borgere til fritids- og foreningslivet.

14. Mangfoldighed på arbejdsmarkedet.

Internationale erfaringer med "Diversity Management" viser, at mange erhvervsvirksomheder har store fordele ved at tage udgangspunkt i mangfoldighed og et nuanceret syn på medarbejdernes kompetencer og samarbejde. Integrationsministeriet vil indsamle udenlandske erfaringer med integration af nye borgere og som del af formandskabet for EU afholde en konference om integration på arbejdsmarkedet med vægt på formidling af kendskab til best practices. Regeringen vil drøfte med arbejdsmarkedets parter, hvordan danske virksomheder kan drage nytte af de internationale erfaringer.

Det foreslås at inddrage arbejdsmarkedets parter i en dialog om diversity management.

"Vi oplever en klar konkurrencefordel ved at have en mangfoldig personalesammensætning. Det skaber en god stemning og et godt arbejdsklima, hvor der er plads til folk, der er anderledes. Pointen for os er nemlig, at alle kunder er lige vigtige, og på samme måde er det med vores medarbejdere." Personaledirektør Peter V. Jakobsen, McDonalds. (Kilde: Foreningen Nydansker).

Effektiv danskundervisning

Regeringen vil gøre op med forestillingen om, at nye borgere skal have lært dansk, før de kan komme i arbejde. Danskkrav må ikke være en hindring for at komme hurtigt i arbejde. Danskundervisningen skal derfor være fleksibel og fremme integrationen af flygtninge og indvandrere på arbejdsmarkedet. For mange flygtninge og indvandrere er det en vigtig motivationsfaktor for flygtninge og indvandrere, at undervisningen foregår i tilknytning til en arbejdsplads. Ved at undervisningen tilrettelægges af virksomheden selv eller i tæt samarbejde med kommunen, gøres undervisningen mere målrettet mod beskæftigelse til gavn for både den pågældende person og virksomheden.

15. Opgør med ”først lære dansk, så i arbejde”.

Der bruges i dag 800-900 millioner kroner på danskundervisning på landets 51 sprogcentre. Regeringen vil gerne bruge de penge endnu bedre.

Danskundervisning på sprogcentre må ikke blokere for at komme i arbejde. Det vigtige er sammenhæng mellem undervisning og den praktiske brug af sproget på arbejdspladsen. Samtidig må danskundervisningen ikke være en belastning for virksomhederne.

Refusions- og tilskudsregler for danskundervisningen vil derfor blive revideret, så pengene kan følge den enkelte ud på virksomheden. Derved brydes sprogskolernes faktiske monopol på danskundervisning. Det skal sikre større fleksibilitet i organiseringen af undervisningen og antallet af undervisningstimer.

Det foreslås, at danskundervisningen aldrig må blokere for et arbejde.

16. Danskundervisning på virksomhederne.

Når nye borgere skal i virksomhedspraktik eller i introduktion til ordinær ansættelse, skal danskundervisningen tilrettelægges, så den passer bedre til den enkeltes og virksomhedens behov. Der skal skabes bedre muligheder for, at undervisningen foregår ude på virksomhederne. Det skal ske ved, at kommunen i forbindelse med indgåelse af en aftale om virksomhedspraktik skal drøfte med virksomheden, om og hvordan danskundervisningen kan foregå på virksomheden. Kommunen skal tilstræbe, at så stor en del af danskundervisningen som muligt skal foregå på virksomheder, samtidig med at kvaliteten af undervisningen skal sikres.

For personer i virksomhedspraktik og i introduktion til ordinær ansættelse skal pengene kunne følge den ledige, så virksomhederne har mulighed for enten selv eller i samarbejde med myndigheden at stå for undervisningen. Herved får virksomheden mulighed for mellem forskellige udbydere at vælge den undervisning, der passer bedst til virksomhedens behov og den enkelte persons kompetencer.

Det foreslås, at danskundervisning og virksomhedspraktik/ introduktion til ordinær ansættelse skal kunne kombineres på virksomheden.

Det foreslås, at kommunerne skal kunne lade pengene til danskundervisning følge den enkelte.

17. Fravær fra danskundervisning accepteres ikke.

Flere evalueringsrapporter af sprogundervisningen på sprogskolerne har vist, at fraværet til sprogundervisningen ligger konstant på ca. 25 procent. De fleste kommuner opererer med et begreb, de kalder ”acceptabelt fravær”. I forhold til den samlede udgift på 900 millioner kroner til danskundervisning betyder det, at kommunerne accepterer et spild svarende til ca. 225 millioner kroner.

Det foreslås, at det skal sikres, at ulovligt fravær reelt medfører reduktion i integrationsydelsen.

18. Samfundsforståelse i danskundervisningen.

Regeringen ønsker, at danskundervisningen tillige skal omfatte undervisning i samfundsforståelse og oprettelse af egen virksomhed. Danskundervisningen skal tage udgangspunkt i dagligdagens og arbejdslivets behov og skabe sammenhæng til de krav, der skal stilles i forbindelse med opnåelse af dansk indfødsret. Regeringen vil senere i år udgive en håndbog til nye borgere på forskellige sprog om det danske samfund med oplysninger om historie, kultur og praktisk information, herunder muligheden for at etablere egen virksomhed.

Det foreslås, at kurset i samfundsforståelse indgår i danskundervisningen, der også skal informere om oprettelse af egen virksomhed.

Bedre udnyttelse af kvalifikationer

De nye borgere kommer med kvaliteter og kompetencer, som virksomhederne og hele det danske samfund har brug for. Deres formelle uddannelsesmæssige kvalifikationer og reelle personlige kompetencer skal kortlægges hurtigt og ensartet, så de nye borgere hurtigst muligt kan komme i arbejde.

19. Effektiv vurdering af formelle kvalifikationer.

Indsatsen for at vurdere og godkende nye borgeres medbragte uddannelser skal forbedres.

Center for Vurdering af Udenlandske Uddannelser (CVUU) skal kunne træffe bindende afgørelser om anerkendelse af udenlandske uddannelser i en række tilfælde.

Uddannelsesinstitutioner, arbejdsløsheds-kasser og ansættende myndigheder skal lægge CVUU's vurderinger til grund ved optagelse henholdsvis ansættelse af personer med udenlandske uddannelseskvalifikationer.

CVUU skal have styrkede beføjelser i forhold til afgørelser om adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv.

Personer med udenlandske uddannelser skal sikres adgang til at klage over uddannelsesinstitutioners afgørelser om godskrivning (merit).

Det foreslås at styrke mulighederne for at kortlægge og anerkende nye borgeres medbragte formelle kvalifikationer.

20. Effektiv vurdering af reelle kompetencer.

Der er ligeledes behov for at styrke og professionalisere arbejdet med konkret kompetenceafklaring og arbejdsprøvning, ikke mindst af personer uden formel uddannelsesbaggrund.

Der oprettes et mindre antal regionale enheder for kompetenceafprøvning, hvor den systematiske afdækning af reelle og personlige kompetencer foregår i samarbejde med lokale virksomheder, faglige udvalg og uddannelsesinstitutioner. Enhederne er alene tænkt som et hjælperedskab for den ansvarlige myndighed, der fortsat vil have det fulde ansvar for indsatsen. Enhederne kan oprettes i tilknytning til eksisterende institutioner, så som en teknisk skole eller et AMU-center.

I de regionale enheder samles den ekspertise, som kan:

- foretage en systematisk afdækning af reelle og personlige kompetencer
- visitere den enkelte ud i arbejdsprøvning i virksomheder eller på uddannelsesinstitutioner
- medvirke til at få formelle kompetencer godkendt hurtigt gennem kontakt til CVUU
- udarbejde en kompetenceprofil med forslag til handlingsplan, hvor målet er ordinær ansættelse.

Den endelige udmøntning af ordningen vil ske som led i regeringens handlingsplan "Flere i arbejde".

Det foreslås at styrke mulighederne for at kortlægge og anerkende nye borgers medbragte reelle kompetencer gennem arbejdsprøvning.

21. Bedre udnyttelse af nyankomnes ressourcer.

Flygtninges ressourcer skal udnyttes bedst muligt. Derfor vil regeringen forbedre kvaliteten af de oplysninger om de enkelte flygtninges forhold og kompetencer samt om erhvervsmuligheder, uddannelsesinstitutioner mv. i kommunerne, som ligger til grund for Udlændingestyrelsens afgørelser om, hvor flygtninge skal bo.

Det foreslås, at flygtninges erhvervskompetencer får en større rolle i boligplaceringen.

22. Væk med overflødige uddannelseskra.

Regeringen vil gøre op med barrierer i uddannelsessystemet, der virker hæmmende for beskæftigelsen af nye borgere – og i øvrigt også for mange danskere. Regeringen vil vurdere, om kurser og korterevarende erhvervsuddannelser som f.eks. social- og sundhedsuddannelserne kan udbydes på andre sprog end dansk, f.eks. engelsk. Nyankomne udlændinge behøver dermed ikke at vente med efteruddannelsen, til de har lært dansk.

Regeringen foreslår et opgør med unødvendige uddannelseskra. I den forbindelse skal der ses på mulighederne for modulering med henblik på erhvervelse af delkompetencer på samme vis som ved erhvervsuddannelserne.

Der foreslås et opgør med unødvendige uddannelseskra.

I år er der 1200 ledige pladser på social- og sundhedshjælperuddannelsen og 500 ledige pladser på social- og sundhedsassistentuddannelsen. Amtsrådsforeningen vurderer, at der vil mangle op mod 10.000 sundhedshjælpere og -assistenter i år 2011. I dag er det et krav, at elever skal kunne engelsk på 9-10. klasse niveau. Kravet er en barriere for mange.

I hjemmeplejen på Indre Østerbro i København er 40 procent af medarbejderne ikke uddannet. "Hjemmeplejen ansætter mange med anden etnisk baggrund – i øjeblikket har vi ca. 15 procent med anden etnisk baggrund," siger hjemmeplejeleder Elsebeth Henriksen. "Medarbejdere med anden etnisk baggrund har tilført plejen nogle værdier, mange danskere har "lagt på hylden". Respekten for de ældre og arbejdsmoralen er som regel stor."

Integration - et fælles anliggende

Integrationen af de nye borgere er en opgave for hele det danske samfund - det er et fælles ansvar. Det er en opgave, som kræver en stor indsats på mange fronter og fra mange aktører. For at komme i gang med et aktivt liv er det vigtigt, at hverdagen fungerer godt. Det er et fælles anliggende for alle i samfundet at skabe rammer for, at det kan lykkes. Regeringen vil derfor tage en række initiativer for at sikre en solid og bredt understøttet integrationsproces.

23. Integrationspriser.

Regeringen vil indstifte integrationspriser, der kan gives til organisationer, kommuner, tillidsmænd, frivillige, virksomheder, uddannelsesinstitutioner eller enkeltpersoner. Priserne skal gives for en særlig vellykket og nyskabende indsats. Erfaringerne fra de bedste projekter bliver formidlet videre til en bredere kreds.

Regeringen vil blandt andet udgive en publikation "Gør som dem", hvor gode eksempler på integration beskrives. Der er kommuner, der har så gode resultater, at hvis alle bare gjorde som dem, ville integrationen være langt bedre.

Det foreslås at belønne gode eksempler med integrationspriser.

Det foreslås at udgive en publikation "Gør som dem".

24. Uddannelse af børn og unge.

Regeringen vil begrænse kommunernes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning til fordel for en opprioritering af sprogstimulering til tosprogede børn.

Regeringen vil drøfte med kommunerne, hvordan det sikres, at børn kan tale dansk, når de begynder i skolen. Regeringen vil nedsætte aldersgrænsen for, hvornår børn skal tilbydes sprogstimulering, fra 4 år i dag til 3 år.

For frie grundskoler foreslås en opstramning af tilsynet, så det sikres, at undervisningen står mål med folkeskolens undervisning.

En ændring af lov om friskoler vil endvidere sikre, at det kun er de skoler, der forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre og som respekterer fundamentale friheds- og menneskerettigheder, der kan få statstilskud.

Regeringen vil opbløde reglerne for danskundervisning, så sent ankomne unge over 18 år kan modtage undervisning i den kommunale ungdomsskole.

Det foreslås, at kommunernes pligt til at tilbyde modersmålsundervisning afskaffes.

Det foreslås, at aldersgrænsen, for hvornår børn skal tilbydes sprogstimulering, ændres fra fire til tre år.

Der foreslås et skærpet tilsyn af undervisningen på frie grundskoler.

Det foreslås, at kun skoler, der forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre, vil kunne modtage tilskud.

Det foreslås, at sent ankomne unge over 18 år kan lære dansk i ungdomsskolen.

25. Bedre samarbejde mellem hjem og skole.

Det er vigtigt at sikre dialogen mellem skolen og de forældre, der ikke deltager i skole-hjem samarbejdet. Forældrene skal mødes med venlighed og konsekvens.

Regeringen vil undersøge, hvordan der kan indføres økonomiske sanktioner mod forældre, der er årsag til, at deres børn har ulovligt fravær fra undervisningen.

Der foreslås en opsøgende indsats over for passive forældre.

Det foreslås, at det undersøges, hvordan forældre kan sanktioneres ved børnenes ulovlige fravær.

Enghøjsskolen i Avedøre Stationsby har givet ekstra dansktimer til alle børn. Gennem forbedrede eksamensresultater og opøvelse af en række andre færdigheder hos børnene har man formået at tiltrække majoritetsforældrenes børn. Fra at være en skole på vej mod næsten 70% tosprogede er fordelingen i dag ca. 50-50. "Vi siger ikke: "Vi har en børnegruppe, der er sådan og sådan. De bliver aldrig til noget alligevel. Så lad stå til." Vi er ambitiøse på hele elevgruppens vegne." (Kirsten Schallburg, skoleleder)
Kilde: Enghøjsskolen, 2001.

Helsingør-modellen. Mange roma(sigøjner)børn havde meget fravær, og der var ingen opbakning fra forældrene til at løse problemet. Kommunen gjorde det til en del af forældrenes aktivering at følge børn i skole. Hvis de ikke levede op til det, blev de trukket i aktiveringsydelse.

26. Frivillige kræfter.

Danmark har rige traditioner for folkeoplysning og frivilligt foreningsliv, og mange mennesker gør i dag en stor indsats i integrationsarbejdet. Regeringen vil drøfte med organisationerne på dette område, hvordan der kan sættes øget fokus på engagement i nye borgere.

Særligt folkehøjskolerne kan give plads til, at den enkelte opnår sprogkunderskaber, kontakter, kompetencer, øget kulturforståelse og personlig udvikling. Folkehøjskolens intensive tilbud kan med fordel anvendes som et led i kommunens introduktionsforløb og i unges almene uddannelse.

Regeringen vil drøfte med de etniske minoritetsorganisationer, hvordan de nye borgere kan hjælpes i deres bestræbelser på at få et godt og aktivt liv. For at forebygge ungdomskriminalitet skal ungdoms- og fritidsklubberne være bedre til at tilbyde aktiviteter, der tiltrækker unge, også i aften- og weekendtimerne.

Det foreslås, at højskoler, oplysningsforbund og frivillige inddrages og får et større ansvar for integrationen.

Unge fra et nybygget almennyttigt boligområde forstyrrede freden i et ældre villa-kvarter i Næstved. En samling frivillige forældre med en politimand i spidsen etablerede en fritids- og ungdomsklub og hentede penge og støtte hos det lokale erhvervsliv. I dag er der 140 frivillige forældre, der hver bruger 3 timer om måneden i fritidsklubben "Moonlight".

"Verdenen i boligorganisationen". Der oprettes venskabsaftaler mellem 150 familier i tre almene boligorganisationer i Karlebo, Ølstykke og Hvidovre. De lokale familier introducerer og støtter de nye familier i spørgsmål vedrørende boligen, boligafdelingen og lokalsamfundet, og der skabes sociale netværk.

27. Mere varierede boligområder.

Mange af de store almene boligområder er for ensartede og monotone. Boligområderne mangler erhverv, lokale arbejdspladser og liv i dagtimerne og er ikke attraktive for en bredere del af befolkningen. Der er derfor behov for et kvalitetsløft af disse områder, hvor der ofte bor mange nye borgere. Integrationsministeriet råder i 2002 over 58,5 million kroner til dette arbejde.

For at tiltrække forskellige befolkningsgrupper vil regeringen tilstræbe at blande ejerformerne i de almene boligområder. Regeringen har derfor nedsat et udvalg, der skal forberede en reform, som giver beboerne i almennyttige boliger adgang til at overtage deres bolig på ejer- eller andelsbasis.

Det foreslås, at almennyttige boligområder udvikles med erhverv, offentlige institutioner mv.

28. Hjælp til unge udsat for tvangsægteskaber.

Regeringen vil sikre mulighed for hjælp til unge, der er udsat for pres i forbindelse med indgåelse af ægteskaber, vold i familien eller andet. Indsatsen skal også rettes mod forældrene. Hjælp skal ikke kun ydes fra centre. Der skal også – i samarbejde med indvandrerorganisationer og andre – skabes netværk og drives opsøgende rådgivning af de unges familier. Der skal etableres tilbud om mægling mellem de unge og deres familier. Der skal være mulighed for, at de unge kan tage midlertidigt ophold på krisecentre. Rådgivning og botilbud bør følges op af længerevarende ophold hos værtsfamilier.

Forældre skal informeres om unge menneskers rettigheder i Danmark og den enkeltes ret til selv at vælge sin ægtefælle. Både forældre og de unge skal informeres om de mulige sundhedsmæssige betænkeligheder, der kan være ved ægteskab mellem nært beslægtede

Det foreslås at hæve aldersgrænsen for familiesammenføring til 24 år, at skærpe tilknytningskravet og at styrke støtten til piger på flugt.

Ofre for tvangsægteskaber kan søge hjælp hos Foreningen Broen, Døgkontakten og Det Etniske Konsulent Team i København og Ungek kontakten i Århus. Desuden har INDSam en særlig krisetelefon. Tilsammen rapporterer de om ca. 400 tvangsægteskabslignende sager om året. Mette Severin, lærer på Humlehaveskolen i Vollsmose, fortæller: "Det er mere end hver anden pige, der kommer og viser mig billeder af deres kommende mænd. Pigerne fortæller, at de må sige nej én eller to gange, så skal de afsted for at blive gift. Det er større, end vi tror, det her problem."

29. Særligt udsatte grupper.

Forskellige særligt udsatte grupper, herunder voldsramte, hjemløse, misbrugere, misbrugte, psykisk- og fysisk handicappede har brug for bedre behandlings, rådgivnings - og uddannelsesmuligheder. Mange flygtninge har traumer fra tortur- og krigsoplevelser. Regeringen vil sikre, at der tilbydes relevante og tilstrækkelige behandlingstilbud til de traumatiserede flygtninge.

Der foreslås flere tilbud for særligt udsatte grupper.

